

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

מסורת הש"ס

(א) (כס"ח: שמה); (ב) (כס"ח: ג) כ"ח: (ג) (כס"ח: ד) כס"ח: שמה; (ד) (כס"ח: ט) ו"ח: ח"ב ש"ב ק"א;

לעיו רש"י

הירוש"י, חיל-אסקה והנשים הפלוים את העבא ודוגים לסיסק זכ"ו.

מאי שקדו. היך שני שקדו דמקטין לה הכא אי משום דלמך שמואל לעיל לית לן לזמניה מינה לאמוראה אחרינא: וכן הפסכה ואילך. לקמן מפרש לה: ובשני לא יכנס. בשביל אותה סכנה ואין צריך לעקור בשבילה תקנת חכמים אלא יום אחד ויהיה טורח מיהת שני ימים צורכי סעודה: ואם

ממשה האונם. לקמן מפרש: הפלג. אם נישא רשונה היא מפרשין אותה ממנו לילי שבת: נהגו. בחמיה. סכנת נפשות היא ואת אמרת נהגו לכנס ביום שלישי אבל מיעקר רביעי לגמרי לא עקרו: ניעקרה. וימקנו להם ימים אחרים: ולדרוש לכו דאונם שרי. דנבעלת באונם אינה נאסרת על בעלה דלפיין לקמן בפרק ד' (דף נ"א): מוהיא לא נתפשטה ולא לימסרו נפשיהו למיתה: איכא פרוזות. דחי מקליין להו עבדי ברזון ונאסרות על בעליהן: ואיכא נמי כהנות. שנאסרות על בעליהן אף באונם ואינה מתקן נפשיהו למיתה דאשת ברתך שנאנסה אסורה לבעלה ולקמן בפרק ד' (שם) לפיין לקמן וליעקרה. הואיל וזמנין דאיכא סכנה: בשלישי נמי אתי ובעיל. כיון דידיע התחילו לנהוג בשלישי: מספיקא לא עקר נפשיה. כיון דלאו קביעות גמור הוא על ידי תקנת צ"ד ספיקא היא לו אם יש נשואין היום צביר ולא עקר נפשיה לנא צביר: והם עקר נפשיה לנא צביר: נהגו. הכא מותר. לא גרסינן לכתחילה. והכי קא מתמה הכא מותר קמי דמשמע אם ימלך איש יחיד צבית דין ימירו לו אבל נהגו לא קמי: שר לנא בא לעיר. ויחטפו צורכי סעודה מאשר ימלאו: וחליף. לאחר רביעי: לעכב. עד יום רביעי של שבת הכא: בשלישי לכנס למה נמיר לו לקדום כל כך שלם יעריח כסעודה אלא יום אחד ומיעקרה תקנתא דשקרו: איספרווא דידים. חיל משרחיו המכנייט לו צורכי סעודה. בלשון געו הירוש"י: ופוש

דמשיא. חתן שמת אביו בשני ואין יכול להמתין עד למחר שצריך להשבות את המת עד שיכנסו לחופה: ויזנו מווג. צמים שהיא ראו לשחיה ושוב אינו מתקיים: אכיו של חתן או אמה של כלה. דוקא נקט אכיו של חתן שהוא הטורח בצורכי סעודה ואמה של כלה היא המכנייט לה כחשעין לפיכך אם יעבור המועד שוב אין מכין להם והמירו להם להכניס את המת למחר שלא יקברוהו דאם כן חלה אבילות על האבל כסמימת הגולל כדלקמן (דף ו'): ושבו לא יוכל לנכות עד שיעבור אבילות: ופוש

ובשני לא יכנס. פ"ה אפילו בשעת הסכנה דאין לעקור בשבילה תקנת חכמים אלא יום אחד וקשה לר"י דלמך לקמן מאי אונם אלימא הא דלמך הא דלמך התם קרי ליה כו' הוא ליה למיעקר טפי רישא לסיפא דקמי רישא הכנה ואומר ריב"ז דמשום הכי

לא פריך ליה משום דאיכא לפרושי ואם מתמה האונם פירוש שיש סכנה אף ביום שלישי מותר לכנס בשני ונראה לר"י דמילתא בלגמי נפשה היא ולא איירי כסכנה ובשני לא יכנס הוא הדין צ"ג אלא נקט צ"ג משום דבעי למיתני ואם מתמה האונם מותר: ולדרוש דהו דאונם שרי. וא"ת והא אמרינן צ"ג בן סורר ומורה (פאה"ע. ער. ושם) על כל עבירות יעבור ואל הרג מן מעבדות כוכבים וג"ע וש"ד ומיך ר"ת דאין חיובן מיתה על בעלת מזרעו דרמחמא אפקריה לורעיה דמזרעו דכחיב (יחזקאל טו) חרמת סוקים זרממת ומייתי ליה דפריך צ"ג בן סורר ומורה (שם): הא אסתר פרהסא הוא ולא פריך והא אסתר גילוי עריות הוא משמע דמשום עריות לא היה מייבא ומתן כן המיר ר"ת לנא ישראל שממיה ונא עליה עובד כוכבים לקימה לאותו עובד כוכבים כשמתגבר דלא שייך למימר אחד לבעל ואחד לבעול כביאת מזרעו דהויה כביאת צהמה ואין נראה לרבי"ז דהא ע"י ביאת עובד כוכבים נאסרה לבעלה כדלמך הכא דאיכא פרוזות וצ"ג האשה שנתארמלה (לקמן טו): ושם גבי האשה שנכנסה בין העובדי כוכבים אמרי' דברזון אסורה לבעלה ואמר נמי במגילה (דף טו.) כאשר אבדתי אבדתי כאשר אבדתי מניית אבא אבדתי מתך אלמא לגבי בעלה לא חשיבא בעילת מזרעו כביאת צהמה והוא הדין לבעול אע"ג דאין זנות לכהנה ואין ביאת צהמה פוסלת ואסרת כדלמך צ"ג הכא על יבמתו ויבמות (טו.) ביאת מזרעו היא

ביאה וכי אפקריה רחמנא לורעיה הני מילי לענין דאין לו חיים וזרעו חשוב כרע כהמה ויש לומר דהכי פריך ולדרוש להו דאונם שרי לפי שהאשה היא קרקע עולם ולא עבדה מעשה כדמשני בפרק בן סורר ומורה אסתר קרקע עולם והא דלא פריך התם גילוי עריות היא דפשיטא ליה דאיכא לשנויי קרקע עולם היא ואין לה לנכסור עצמה אבל לענין חילול השם לא היה נראה לו שיעיל טעם דקרקע עולם ומשני קרקע עולם היא ואפילו חילול השם ליכא ונפרק מנות הלינה (שם קג.) ושם דפריך גבי יעל והא קמתהו מעבירה ומשני טובתן של רשעים רעה היא אלל דליקים שהטיל בה מסרה עזמה דהא לא היה רוצה להמיתה דלדרכה היה צריך שתמרהו אלא הכי פירשו והא מתהויה מעבירה למה משנחה הכתוב מנשים כהאל תבורך ודרשין צביר (דף כג.) ושם גדולה עבירה לשמה ממזוה אלל לשמה ופריך דיעל נמי הוה עבירה שלא לשמה דהא מתהויה מעבירה ומשני דלא מתהויה ועשה עבירה לשמה כדי להזיל את ישראל: ברבנא הנשאת ברביעי תיבעא. לאו דוקא ברביעי מדפריך לקמן בשלישי נמי אתי ובעיל שאינו מתכוין אלל להגאקו אלל אגב דנקט לעיל שנשאת ברביעי מיהרג דהתם מקפידים על קביעות יום כדי להעבירם על דתם נקט ליה נמי הכא ברביעי: ולדרוש דהו דאונם שרי. אין לפרש דפריך הכי לדרוש כו' דשבו לא יחא סכנה אלל אונם ואמאי קאמר ומסכנה ואילך הוה ליה למימר ומן האונם יאילך דא"כ מאי משני משום פרוזות דהא אפילו לא דרשין להו דאונם שרי לא מסרי נפשיהו דדוקא לנעות אמרינן דמסרי נפשיהו ועוד וכי משום פרוזות יעמו לרזוג הנזעות אלל הכי פירושו לדרוש לכו דאונם סכנה ואמאי לא מיחו בידם חכמים ומשני משום פרוזות לא מיחו בידם אי משום סכנות: ורזו. התם בשלישי נהגו ואמרינן צ"ג בתרא דתענית (דף כו.) מאן דלמך נהגו אורווי לא מורינן והכא בשני מותר לכתחלה ופי' הקונטרס דפירש נהגו רובא דעלמא והכא מותר יחידי ולא גרסינן לכתחלה אינו מיושב: א"י דאתי וחליף ד"עכב. פ"ה חליף לאחר ד' וליעכב עד יום ד' של שבת הכא וקשה לר"י דאם כן מאי משני לא צריכא דלמי וקבע אחי ליעכב חדש או חדשים עד שילך עד כן נראה לר"י שאם יתעכב כל יום ד' אין לו לעכב עד יום ד' אחר אלל יכנס בנ' והכי פריך אי אחי וחליף בנ' גופיה ליעכב עד דחליף ומשני דלמי וקבע כל יום ד': בשלישי מיהא א"כ. ולא בעי למימר דלמי שר הכנא בנ' דא"כ יכנס בנ': איספרווא דידיה בנ' אהא. אין לתמוה משום סעודה עקרין תקנתא דרבנן צ"ג ימים ומשום סכנה לא עקרין אלל יום אחד דבעילת הגמון שבת שרגיל לנא ולבעול ואי עקרין על ימים אלא להשחכא אבל אונם שר לנא אינו אלל אקראי בעלמא: (ולעיל) תקנה דרבנן שקמי גוריה) לא עקרין. כי פריך לעיל ויעקרהו לא משני תקנה דרבנן עקרין כו' דמשני הכא משום דלעיל פריך ויעקרהו וקבעו יום אחד כיון דלמי ויעקרהו ולא יחא שום יום קבוע שאם יקבעו יום אחד לא יחשו ולא מיעקרהו תקנתא דרבנן הואיל ויהא יום אחד קבוע אבל הכא שום יום קבוע: (ולעיל) א"י הכי בשלישי נמי אתי ובעי. פי' יסאי אמתה בשלמא כדמיעקרהו דלמרי כחולה שנשאת בנ' מיהרג ואין מתכווין אלל להעבירם לא יחשו אם יעשו ביום ג' אלל אי אמתה משום בעילת הגמון כיון שמתכוין להנאחו בשלישי נמי אתי ובעיל: ובעל

תניא הרי שהיה פוח אפיה וטבחיו טבח יומי סוגו ונתן מים צ"ג כשר ונת אביו של חתן אן אבו של כלה כוכבים את החתן ואת הכלה לחופה ויבעל בעילת סעודה ופירוש ונתן צ"ג ימי משתה ואח"כ נוגז צ"ג ימי אבילות וכל אותן הימים הוא יסן בין האנשים והוא יענה בין הנשים. וכן מי שפירשה אשתו נדה ואין מנעים תפשיטין מן הכלה כל ל' פ"י כוכבים את זכו. האבילות כסמימת הגולל ויוב לא יוכל לנכסה עד שיעבור צ"ג ימי אבול. אלא כנס תחלה ואח"כ יקברו המת ויבין דחלה עליו חתמה והוא נכיה כבול שלא איזא אבילות וחלייל עליה. ונוגז צ"ג ימי הששתת תחלה ואח"כ צ"ג ימי האבילות וכל אותן הימים אינו מתיירח עמה שפא יבעל. ואבל אסור בתפשיטת הנטה ואף בו ימי הששתה שהן אצלו כרגל ברבים של צעדה ונוגז ואין מנעים וכי ואע"פ שהיא אבילה שלא התנתה על בעלה. דדוקא אביו של חתן הותרו בעבירי סעודה. ואמה של כלה הכנינה לה להשטיין דליכא איניש בטוח להו. אבל איסכא לא: